

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR – 4101-05-07/2013
P/13/151

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/151 – Zapewnienie prawa do jednakowego wynagradzania kobiet i mężczyzn w sektorze publicznym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Marta Pankowska, specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 83871 z dnia 8 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Al. J. Ch. Szucha 23, 00-580 Warszawa (dalej MSZ)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Gajewski, Dyrektor Generalny Służby Zagranicznej (dalej <i>Dyrektor Generalny</i>) (dowód: akta kontroli str. 6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła naruszenia zasady równego traktowania w zakresie wynagradzania kobiet i mężczyzn w badanych grupach stanowisk w kontrolowanej jednostce. Występujące różnice płacowe były obiektywnie uzasadnione i wynikały głównie z różnych zakresów obowiązków oraz odpowiedzialności.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono występowanie różnic¹ w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w zbadanych czterech grupach pracowników na korzyść mężczyzn (dodatnia różnica), z jednym wyjątkiem. Różnice te wynosiły od 3,01% do 16,52% dla wynagrodzenia zasadniczego, od minus 0,8% do 36,47% dla wynagrodzenia łącznego, tj. wraz z dodatkami za wieloletnią pracę, służby cywilnej, zadaniowym i służby zagranicznej. W jednym przypadku wynagrodzenie łączne kobiet w grupie zastępców dyrektorów było wyższe o 0,8% od wynagrodzenia łącznego mężczyzn. Stwierdzone różnice w wynagrodzeniach zasadniczych kobiet i mężczyzn przekraczały założony przez NIK próg istotności w wysokości 4,5%² od 2,91 do 12,02 punktu procentowego. Dwucyfrowa różnica w wynagrodzeniach (zarówno zasadniczych jak i łącznych) wystąpiła w jednej spośród czterech badanych grup pracowników (audytorzy wewnętrzni). Ustalenia kontroli wskazują jednak, że przyczyna zróżnicowania wynagrodzeń leży przede wszystkim w posiadaniu większego specjalistycznego doświadczenia zawodowego oraz wyższych kwalifikacji. Różnica w wynagrodzeniach między kobietami a mężczyznami wynikała także z posiadanych kompetencji, stażu pracy oraz zaangażowania pracowników.

Kontrolą objęto lata 2012-2013. Wysokość wynagrodzeń badano według stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r., uwzględniając zmiany dokonane w trakcie kontroli³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

Kontrola w MSZ została przeprowadzona w oparciu o próbę, obejmującą następujące grupy stanowisk: dyrektorów Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej, Departamentu Komitetu do Spraw Europejskich, Departamentu Prawa Unii Europejskiej (3 osoby), dyrektorów Biura Administracji, Biura Finansów, Biura Informatyki i Telekomunikacji (3 osoby), zastępców dyrektorów Biura Administracji, Biura Dyrektora Generalnego, Biura Finansów, Biura Infrastruktury, Biura Informatyki i Telekomunikacji, Biura Kontroli i Audytu,

¹ Liczonych jako procentowa różnica średniego wynagrodzenia mężczyzn i średniego wynagrodzenia kobiet w stosunku do średniego wynagrodzenia mężczyzn.

² Stwierdzona przez Eurostat w 2011 r. średnia różnica w wynagrodzeniach brutto kobiet i mężczyzn w Polsce http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics.

³ W trakcie kontroli zmieniono wynagrodzenie dwóm audytorom wewnętrznym (kobiecie i mężczyźnie) oraz zastępcy dyrektora (kobiecie).

Biura Rzecznika Prasowego MSZ, Biura Spraw Osobowych (15 osób) oraz audytorów wewnętrznych (4 osoby) – łącznie 25 osób. Wyboru stanowisk, będących wyższymi stanowiskami urzędniczymi, dokonano spośród osób pełniących funkcję kierowniczą i zajmujących jednocześnie stanowisko służbowe: dyrektora albo zastępcy dyrektora (tj. nieposiadających stopni dyplomatycznych) według stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r. Kontrolą objęto osoby wykonujące pracę na pełny etat. Do badania starano się wybrać grupy stanowisk względnie jednorodne, zakładając, że praca wykonywana przez osoby zajmujące te stanowiska jest porównywalna. Przy badaniu wysokości wynagrodzeń uwzględniono takie czynniki jak poziom wykształcenia i posiadanych kwalifikacji, staż pracy, zakres obowiązków wykonywanych przez pracownika, zakres przypisanej odpowiedzialności, oceny okresowe. Zbadano również wysokość przyznawanych nagród oraz wzięto pod uwagę przyznawanie przez pracodawcę świadczeń dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 225-231)

Na stanowiskach dyrektorów Departamentów było zatrudnionych dwóch mężczyzn i jedna kobieta. Dwoje z nich posiadało stopień służbowy urzędnika służby cywilnej (II – kobieta, IV – mężczyzna). Wartościowanie przeprowadzono dla wszystkich stanowisk. Stanowisko zajmowane przez kobietę zostało zwartościowane najwyżej (1080 punktów) i zaliczone do IV przedziału punktowego. Stanowiska zajmowane przez mężczyzn uzyskały odpowiednio 970 i 1020 punktów (III i IV przedział punktowy).

Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej⁴, wynagrodzenie zasadnicze w grupie wyższych stanowisk urzędniczych – przy kwocie bazowej, której wysokość określiła ustawa budżetowa na 2013 r.⁵ na poziomie 1 873,84 zł – wynosiło minimalnie 9 181,82 zł, a maksymalnie 10 118,74 zł. Średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn wynosiło 9 931,36 zł i było o [...]6% wyższe od wynagrodzenia kobiety dyrektora. Wynagrodzenie zasadnicze kobiety dyrektora było niższe o [...]7% od wynagrodzenia maksymalnego, a średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn było niższe o 1,89%. Różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 7,55%, a w wynagrodzeniach łącznych 8,78%. Dyrektor Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej, zajmującej najwyżej zwartościowane stanowisko, ustalono najniższy mnożnik kwoty bazowej, podczas gdy dyrektorom mężczyznom, zajmującym niżej zwartościowane stanowiska ustalono wyższe mnożniki.

Dyrektor Generalny Mirosław Gajewski wyjaśnił, że wynagrodzenia dyrektora Departamentu Komitetu do Spraw Europejskich i dyrektora Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej zostały ustalone przed wejściem w życie zarządzenia nr 3 Dyrektora Generalnego z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad ustalania wynagrodzeń i awansowania pracowników w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz w placówkach zagranicznych. Zgodnie z § 11 tego zarządzenia wejście przepisów zarządzenia nie mogło spowodować obniżenia wynagrodzenia pracownika ustalonego przed jego wejściem w życie. Na różnicę w wysokości mnożników wynagrodzenia poszczególnych dyrektorów wpływ miało ich dotychczasowe doświadczenie zawodowe związane z zajmowaniem wyższych stanowisk w służbie cywilnej, jak również fakt, że dyrektor Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej, poza wynagrodzeniem zasadniczym i dodatkiem stażowym otrzymywała dodatek z tytułu posiadania stopnia dyplomatycznego i stopnia służby cywilnej, co w rezultacie powodowało, iż wynagrodzenie brutto ogółem było wyższe od wynagrodzenia brutto dyrektora Departamentu Komitetu do Spraw Europejskich.

Wszyscy dyrektorzy otrzymywali w okresie objętym kontrolą dodatki zadaniowe, które zostały przyznane za wykonywanie dodatkowych zadań. Dodatki były przyznawane na

⁴ Dz. U. Nr 211, poz. 1630 ze zm.

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. poz. 169).

⁶ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

⁷ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

okres od 3 do 13 miesięcy w wysokości od 1 500 zł do 5 500 zł. W latach 2012-2013 kobieta dyrektor otrzymała [...] ⁸ nagród, a mężczyźni – średnio [...] ⁹ nagród. Średnia wysokość nagrody przyznanej kobiecie dyrektor była wyższa o [...] ¹⁰% od średniej nagrody przyznanej mężczyznom.

Wszystkie osoby posiadały wykształcenie wyższe. Jedna osoba (mężczyzna) posiadała drugi fakultet i ukończyła studia specjalne *Studium Nauk Ekonomicznych i Społecznych* w Szkole Głównej Handlowej w języku niemieckim (mężczyzna). Staż pracy ogółem oraz na kierowniczym stanowisku kobiety dyrektora był niższy od stażu pracy mężczyzn o średnio 5 lat. Staż pracy na obecnie zajmowanym stanowisku był taki sam dla wszystkich dyrektorów i wynosił 3 lata.

Dla wszystkich dyrektorów ostatnie oceny okresowe kształtowały się na poziomie: pozytywna/powyżej oczekiwań (kobieta i mężczyzna) i pozytywna na poziomie oczekiwań.

Dwie osoby (kobieta i mężczyzna) kierowały 4-8 zespołami z podległymi osobami, a jedna kierowała co najwyżej 3 zespołami z podległymi osobami zarządzającymi niższego szczebla. Odpowiedzialność za środki publiczne wynikająca z wartościowania stanowiska mężczyzn dyrektorów kształtowała się na poziomie drugim (odpowiednio 40 i 0 punktów), a kobiety dyrektora na poziomie pierwszym (0 punktów).

W badanej grupie stanowisk wszyscy dyrektorzy dysponowali służbowymi telefonami, korzystając z abonamentu o równej wysokości oraz komputerami przenośnymi. Dwie osoby (mężczyźni) skorzystały z dofinansowania nauki (średnia wysokość dofinansowania wyniosła 5 400 zł). Jedna osoba zawarła umowę zwrotu kosztów korzystania do celów służbowych z pojazdu prywatnego (mężczyzna). Ilość kilometrów stanowiących podstawę obliczenia zwrotu kosztów określono w wysokości 400 km.

(dowód: akta kontroli str. 180-199, 292-300, 310-326, 348-440, 450-454)

Na stanowiskach dyrektorów Biur było zatrudnionych dwóch mężczyzn i jedna kobieta, która posiadała II stopień służbowy urzędnika służby cywilnej. Wartościowanie przeprowadzono dla wszystkich stanowisk. Stanowisko zajmowane przez kobietę zostało zwartościowane najniżej (920 punktów) i zaliczone do III przedziału punktowego. Stanowiska zajmowane przez mężczyzn uzyskały odpowiednio 1020 i 1030 punktów (IV przedział punktowy).

Wynagrodzenie zasadnicze wynosiło minimalnie 9 369,20 zł, a maksymalnie 10 306,12 zł. Średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn wynosiło 10 118,73 zł i było o [...] ¹¹% wyższe od wynagrodzenia kobiety dyrektora. Wynagrodzenie zasadnicze kobiety dyrektora było niższe o [...] ¹²% od wynagrodzenia maksymalnego, a średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn było niższe o 1,85%. Różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 7,41%, a w wynagrodzeniach łącznych wyniosła 3,50%.

W latach 2012-2013 tylko kobieta dyrektor otrzymywała dodatek zadaniowy przez okres 12 miesięcy. Kobieta dyrektor otrzymała [...] ¹³ nagród, a mężczyźni dyrektorzy średnio [...] ¹⁴ nagród. Średnia nagroda w grupie mężczyzn była niższa o [...] ¹⁵% od średniej nagrody przyznanej kobiecie dyrektorowi.

---

⁸ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

⁹ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹⁰ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹¹ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹² NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹³ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹⁴ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

Wszystkie osoby posiadały wykształcenie wyższe. Dwie osoby ukończyły studia podyplomowe (mężczyźni). Jedna osoba była absolwentem Krajowej Szkoły Administracji Publicznej (kobieta). Staż pracy ogółem kobiety dyrektora był niższy od stażu pracy mężczyzn o 13 lat. Staż pracy na kierowniczym stanowisku był porównywalny dla wszystkich dyrektorów i wynosił 5,5 lat.

Ostatnie oceny okresowe kształtowały się na poziomie: pozytywna/powyżej oczekiwań (mężczyzna) i pozytywna na poziomie oczekiwań (kobieta). Jedna z osób nie podlegała ocenie. Dwie osoby (mężczyźni) kierowały więcej niż 8 zespołami, a jedna 4-8 zespołami z podległymi osobami. W wyniku przeprowadzonego wartościowania, stanowisku, które zajmowała kobieta, przypisano 6 poziom odpowiedzialności za środki publiczne (260 punktów), a stanowiskom zajmowanym przez mężczyzn – 5 poziom (200 punktów).

W badanej grupie stanowisk wszyscy dyrektorzy dysponowali służbowymi telefonami, korzystając z równej wysokości abonamentu oraz komputerami przenośnymi. Dwie osoby (mężczyźni) zawarły umowę zwrotu kosztów korzystania do celów służbowych z pojazdu prywatnego. Ilość kilometrów stanowiących podstawę obliczenia zwrotu kosztów określono w wysokości 400 km. W kontrolowanym okresie żadna z osób nie skorzystała z dofinansowania nauki.

(dowód: akta kontroli str. 162-179, 251-266, 301-309, 348-440)

Na stanowiskach zastępców dyrektorów Biur było zatrudnionych dziewięciu mężczyzn i sześć kobiet. Dwie osoby posiadały stopień służbowy urzędnika służby cywilnej (kobieta – III, mężczyzna – I). Wartościowanie przeprowadzono dla wszystkich stanowisk. Stanowiska zajmowane przez kobiety zostały zwartościowane od 650 do 680 punktów i zaliczone do II przedziału punktowego. Stanowiska zajmowane przez mężczyzn uzyskały od 550 do 650 punktów (I i II przedział punktowy).

Wynagrodzenie zasadnicze wynosiło minimalnie 7 682,74 zł, a maksymalnie 9 931,35 zł. Średnie wynagrodzenie zasadnicze kobiet wynosiło 8 713,35 zł (średni mnożnik kwoty bazowej 4,65), a średnie wynagrodzenie zasadnicze w grupie mężczyzn 8 984,02 zł (średni mnożnik kwoty bazowej 4,8). Średnie wynagrodzenie zasadnicze kobiet było niższe o 13,98% od wynagrodzenia maksymalnego, a średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn było niższe o 10,54%. Różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 3,01% na korzyść mężczyzn, a w wynagrodzeniach łącznych wyniosła 0,80% na korzyść kobiet¹⁶.

W kontrolowanym okresie 12 osób (7 mężczyzn i 5 kobiet) otrzymywało dodatki zadaniowe. Przyznanie dodatku było uzasadnione powierzeniem dodatkowych zadań. W latach 2012-2013 r. kobiety otrzymały 29 nagród na łączną kwotę 144 457 zł, a mężczyźni 31 nagród na łączną kwotę 124 535 zł. Średnia nagroda w grupie mężczyzn była niższa o 23% od średniej nagrody przyznanej kobietom.

Wszystkie osoby posiadały wykształcenie wyższe. Siedem osób, w tym pięć kobiet ukończyło studia podyplomowe. Średni staż pracy ogółem kształtował się na podobnym poziomie i wynosił 22 lata dla kobiet, 21 lat dla mężczyzn. Średni staż pracy na kierowniczym stanowisku ogółem kobiet wynosił prawie 8 lat i był wyższy od stażu mężczyzn, który wynosił 5,5 roku.

Ostatnie oceny okresowe kształtowały się na poziomie: pozytywna/na poziomie oczekiwań (mężczyzna), pozytywna/powyżej oczekiwań (mężczyzna i kobieta), pozytywna/znacznie powyżej oczekiwań (5 kobiet i 2 mężczyzn). Trzy osoby nie podlegały ocenie (mężczyźni), w stosunku do dwóch osób oceny nie zostały sporządzone w trakcie kontroli (mężczyźni). Trzydzieści osób kierowało co najwyżej 3 zespołami z podległymi osobami zarządzającymi niższego szczebla, jedna kierowała 4-8 zespołami z podległymi osobami, a jedna osoba kierowała bezpośrednio nie więcej niż 12 osobami. W wyniku przeprowadzonego wartościowania, stanowisku, które zajmował zastępca dyrektora Biura Finansów (kobieta), przypisano 6 poziom odpowiedzialności za środki publiczne (260 punktów), a stanowiskom zajmowanym przez pozostałe osoby – 1 poziom (0 punktów).

¹⁵ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹⁶ Przed zmianą w trakcie kontroli wynagrodzenia jednego z zastępców dyrektora (kobieta), polegającą na zwiększeniu mnożnika kwoty bazowej, różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 4,06%, a w wynagrodzeniach łącznych 0,49%.

W badanej grupie stanowisk wszystkie osoby dysponowały służbowymi telefonami i komputerami przenośnymi. Wysokość przyznanego abonamentu była zróżnicowana. Jedenaście osób (6 mężczyzn i 5 kobiet) korzystało z abonamentu w wysokości 100 zł za usługi w ruchu krajowym i 400 zł za usługi w ruchu zagranicznym (roaming). Pozostałym 4 osobom (3 mężczyźni i 1 kobieta) przyznano abonament w wysokości 50 zł za usługi w ruchu krajowym i 200 zł za usługi w ruchu zagranicznym (roaming).

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 3 Dyrektora Generalnego z dnia 26 maja 2009 r. w sprawie użytkowania telefonów komórkowych oraz wdrożenia, utrzymania i zarządzania systemem BlackBerry w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Zagranicznych, dyrektorom i zastępcom dyrektorów komórek organizacyjnych MSZ przysługuje abonament w wysokości 100 zł za usługi w ruchu krajowym i 400 zł za usługi w ruchu zagranicznym (roaming).

Dyrektor Generalny Mirosław Gajewski wyjaśnił, że limit na połączenia w ruchu krajowym i zagranicznym przyporządkowany jest do aktualnie zajmowanego stanowiska. Jednakże pracownicy resortu nie zawsze na bieżąco zgłaszają do komórki odpowiedzialnej w MSZ za kwestie teleinformatyczne informacje o zmianach na stanowiskach pracy, co powoduje, że posiadany przez pracownika limit nie uwzględnia aktualnego stanowiska pracy. W celu systematycznego wyeliminowania nieprawidłowości komórka odpowiedzialna za kwestie teleinformatyczne pracuje nad projektem umowy stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 3 z dnia 26 maja 2009 r., która będzie regulować obligatoryjność zgłaszania przez pracowników zmiany stanowiska.

Osiem osób (1 kobieta i 7 mężczyzn) zawarło umowę zwrotu kosztów korzystania do celów służbowych z pojazdu prywatnego. Ilość kilometrów stanowiących podstawę obliczenia zwrotu kosztów określono w wysokości 300 km – 3 osoby, 350 km – 1 osoba, 400 km – 3 osoby, 500 km – 1 osoba. Zgodnie z § 11 ust. 3 zarządzenia nr 21 Dyrektora Generalnego z dnia 9 września 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia gospodarki samochodowej w MSZ limit kilometrów będących podstawą obliczenia wysokości zwrotu kosztów ustala Dyrektor Generalny, kierując się zakresem obowiązków pracownika.

W kontrolowanym okresie dwie osoby (kobieta i mężczyzna) skorzystały z dofinansowania nauki języka angielskiego. Dwie kolejne osoby (kobieta i mężczyzna) uzyskały dofinansowanie do uczestnictwa w konferencjach oraz refundację kosztów członkostwa w Stowarzyszeniu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska.

(dowód: akta kontroli str. 95-161, 240-250, 267-291, 327-347, 348-440, 450-454)

Zbadana grupa audytorów wewnętrznych obejmowała 3 mężczyzn i 1 kobietę. Dwie osoby (mężczyźni) posiadały stopień służbowy urzędnika służby cywilnej (I i II). W ramach wartościowania stanowisko audytora wewnętrznego otrzymało 370 punktów i zostało zaliczone do VI przedziału punktowego. W trakcie kontroli w grupie audytorów był 1 wakat.

Wynagrodzenie zasadnicze wynosiło minimalnie 5 996,29 zł, a maksymalnie 8 057,51 zł. Mnożnik kwoty bazowej wynosił od 3,2 do 4,3. Średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn wynosiło 7 183,05 zł i było o [...]17% wyższe od wynagrodzenia kobiety. Wynagrodzenie zasadnicze kobiety było niższe o [...]18% od wynagrodzenia maksymalnego, a średnie wynagrodzenie zasadnicze mężczyzn było niższe o 12,17%. Różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 16,52%, a w wynagrodzeniach łącznych 36,47%¹⁹. W kontrolowanym okresie wszyscy audytorzy wewnętrzni pobierali dodatki zadaniowe za konkretnie wskazane zadania bądź z tytułu szczególnego charakteru powierzonych zadań. W latach 2012-2013 audytorzy otrzymywali nagrody. Średnia nagroda w grupie mężczyzn była wyższa o [...]20% od średniej nagrody przyznanej kobiecie.

¹⁷ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹⁸ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹⁹ Przed zmianą w trakcie kontroli wynagrodzenia dwóm audytorom wewnętrznym (kobieta i mężczyzna), polegającą na zwiększeniu mnożnika kwoty bazowej, różnica w wynagrodzeniach zasadniczych wyniosła 19,64%, a w wynagrodzeniach łącznych 38,56%.

²⁰ NIK Delegatura w Krakowie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

Wszystkie osoby posiadały wykształcenie wyższe. Dwie osoby (kobieta i mężczyzna) ukończyły studia podyplomowe. Jedna osoba (mężczyzna) była absolwentem KSAP. Audytorzy wewnętrzni (mężczyźni) posiadali doświadczenie zawodowe na stanowisku audytora oraz na stanowisku kierowniczym, podczas gdy kobieta miała doświadczenie jako asystent audytu. Staż pracy ogółem w badanej grupie wynosił średnio 18 lat. Audytorzy wewnętrzni uzyskali oceny pozytywne/znacznie powyżej oczekiwań (kobieta) i pozytywne/powyżej oczekiwań (dwóch mężczyzn). Jedna osoba nie podlegała jeszcze ocenie.

Trzech audytorów wewnętrznych (mężczyźni) posiadało dodatkowe certyfikaty: Certified Government Auditing Professional (CGAP) – 2 osoby, Certified Internal Auditor (CIA) – dwie osoby, Certified Information Systems Auditor (CISA) – 1 osoba, Certified Information Security Manager (CISM) – 1 osoba.

W badanej grupie stanowisk tylko jedna osoba dysponowała telefonem służbowym (audytor systemów informatycznych). Jedna osoba (kobieta) skorzystała z dofinansowania nauki w postaci zwrotu 100% kosztów studiów podyplomowych. Jedna osoba uzyskała refundację kosztu egzaminu Certified Government Auditing Professional (CGAP). Wszyscy audytorzy otrzymali refundację kosztów członkostwa w organizacjach zrzeszających audytorów (Międzynarodowe Stowarzyszenie Audytorów Systemów Informatycznych ISACA, Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych IIA Polska). Jedna osoba (mężczyzna) uzyskała refundację kosztów uczestnictwa w konferencji.

Dyrektor Generalny Mirosław Gajewski wyjaśnił, że audytorka wewnętrzna zwróciła się z prośbą do Dyrektora Generalnego o skierowanie na studia podyplomowe wobec zaleceń komisji kwalifikującej do spraw obsady w rotacji wewnętrznej. Decyzja Dyrektora Generalnego wyrażająca zgodę uwzględniała interes pracodawcy w ramach obowiązujących przepisów.

(dowód: akta kontroli str. 200-224, 232-239, 348-440, 451-454)

Dyrektor Generalny Mirosław Gajewski wskazał, że w celu monitorowania i weryfikacji systemu wynagrodzeń pod kątem równości płac zostało przyjęte zarządzenie nr 3 Dyrektora Generalnego z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad ustalania wynagrodzeń i awansowania pracowników w MSZ oraz w placówkach zagranicznych, na podstawie którego przyznawane jest wynagrodzenie oparte o wyniki wartościowania oraz wymagane i posiadane kompetencje. W ocenie Dyrektora Generalnego dzięki tej regulacji stanowiska o podobnych kwalifikacjach, stopniu trudności wykonywanych zadań i odpowiedzialności są zwartościowane podobnie i mieszczą się w tym samym przedziale punktowym, do którego przypisany jest przedział mnożników, niezależnie od tego czy stanowisko zajmuje kobieta czy mężczyzna. W MSZ nie zdarzył się przypadek, że pracownik wystąpił z pozwem przeciwko pracodawcy z powodu nierównego traktowania w zakresie wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 8-23, 451-454)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Dyrektor Departamentu Prawa Unii Europejskiej otrzymał dofinansowanie do nauki języka francuskiego na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2012 r. o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych w wysokości 3 904 zł, podczas gdy maksymalna kwota zwrotu powinna wynosić 80% z kwoty 4 000 zł, tj. 3 200 zł (§ 2 powyższej umowy).

Dyrektor Generalny Mirosław Gajewski wyjaśnił, że błąd w rozliczeniu dofinansowania nauki języka francuskiego, powstały wskutek trwających zmian organizacyjnych, został naprawiony poprzez zwrócenie się do Dyrektora Departamentu Prawa Unii Europejskiej o zwrot nienależnie wypłaconej kwoty na rachunek dochodów Skarby Państwa, co nastąpiło.

(dowód: akta kontroli str. 441-454)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zgodnie z przyjętymi uregulowaniami wewnętrznymi, tj. § 4 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 3 Dyrektora Generalnego z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad ustalania wynagrodzeń i awansowania pracowników w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz w placówkach zagranicznych, przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia uwzględnia się m.in. wyniki wartościowania stanowiska pracy, a wysokość wynagrodzenia ustalana jest w oparciu o tabelę mnożników wynagrodzeń

zasadniczych. Ustalona wartość stanowiska powinna być w pierwszej kolejności skorelowana z wysokością wynagrodzenia zasadniczego (wysokością mnożnika kwoty bazowej). Dodatki do wynagrodzeń są przede wszystkim pochodną posiadanych przez danego pracownika kompetencji i jego szczególnych lub dodatkowych obowiązków. NIK uwzględnia wyjaśnienia Pana Dyrektora Generalnego, że w badanej grupie dyrektorów Departamentów przypisanie wyższego mnożnika dla niżej zwartościowanego stanowiska wynika z dotychczasowego przebiegu kariery zawodowej pracowników zajmujących te stanowiska. Niemniej jednak w ocenie NIK wysokość wynagrodzenia zasadniczego i mnożnika kwoty bazowej powinna być w wyższym stopniu uzależniona od wyniku wartościowania stanowiska.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	<p>Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.</p> <p>Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1993 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.</p>
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	<p>Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.</p> <p>W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.</p>

Kraków, dnia   czerwca 2013 r.

Kontroler
Marta Pankowska
Specjalista k. p.

---

²¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.